

Kavkaz 2007

1.7.

Neděle ráno. Vstávám asi ve 3.30 a ve 4 hodiny už stojím na rohu a čekám na Střelce. Nevím jak s tím batohem budu chodit po horách. Váží asi 33kg. No, uvidíme. Na autobusovém nádraží už jsou nějací lidi. Doufám, že se do toho autobusu vlezem. A jo. Aspoň se Jingo vyspí. Autobuse je komfortní. Člověk vyfasuje sluchátka a už poslouchá film, nebo hudbu. Několikrát za cestu mu stewardka nabídne pití. Horké pití je v ceně, studené se platí, ale jsou to docela lidové ceny. :O) 12,- Kč za 0,5l kofoly je v pohodě. Pak ještě rozdá noviny a časopisy, který si člověk může odnést. A už jsme v Brně. Potkáváme první lidi. Pak přijíždí autobus. Je snad ještě pohodlnější, když je bez obsluhy. Ale film nám po několik a obtížích pustí taky. Z Brna odjíždíme v 8. S několika přestávkami přijíždíme v 18 hodin do Čierne nad Tisou. Zde za dohledubratrů tmavší pleti vystupujeme a přesunujeme se na perón. Bohužel naši průvodci zjišťují, že vlak, na který mají i místenky je ode dneška zrušen. Další jede až o půlnoci a asi nestihneme přípoj v Užgorodu. :O(nakonec se daří sehnat autobus a tak se do něj rychle stěhujeme. Nejprve řidič nechtěl otevírat spodek, ale nakonec podlehl. Je nás totiž 48 a každý má tak 30kg batoh a ještě tašku s jídlem, pití a tak. No, nějak jsme se tam vlezli. Na hranici s Ukrajinou je to asi 40km. Spěcháme, nevíme, jak dlouho nás zdrží a musíme stihnout vlak. Když tu rána jako hrom a autobus stojí. Urvali jsme kardan. :O(Tak to je fakt pech. Tak to asi nestihnem. Naštěstí se daří sehnat další autobus. Ten už je novější. Ale má jen 48 míst a musíme všichni sedět. Ale zvládáme to a jedem. Rychlost, kterou autobus jede je místy až dost troufalá, ale to ještě nevíme, co nás čeká. Ještě to snad můžeme stihnout. Na hranicích vyplňujem imigrační karty. A naše naděje se rozplývají. Vlak by musel mít zpoždění. :O(

2.7.

jsme na nádraží v Užgorodu. Vlak je pryč. Za chvíli se začínají u nádraží srocovat taxíky. Žertem někteří naznačujem, že by nás mohli odvézt, ale myslíme, že bychom se s bágly vešli vždy tak tři, a je nás 48. Pak přichází průvodci. „Rychle do taxíků. Po 4 lidech.“ Nevěřil bych, ale šlo to. Vezou nás do [:Mukaševa:]. Je to asi 50km a máme na to tak 45min i s nástupem. Tak rychle jsem ještě 48m lidí s bágly do 12 taxíků nastoupit neviděl. Síla. A taxíky se s tím nemažou. Po městě tak 90km/hod po dálnici někteří i 150km/hod. Téměř všichni na červenou, předjíždění přes plnou čáru a to má většina na řadící páce batoh s cepínem. Naštěstí to stíháme. Vlak má díky nám asi 10min. zpoždění, který ale rychle dožene. Konečně fasujeme každý svý místo, povlečení, jíme, uleháme a spíme. Jsou asi tři ráno.

3.7.

Vstáváme tak ve 12 Ukrajinského času. (Asi o hodinu víc) v 8 večer dojíždíme do Kyjeva. Máme tu asi 4 hodiny čas. Batohy dáváme do úschovny a metrem vyrážíme do centra města. No, něco jsme viděli, a metrem zase zpět.

4.7.

O půlnoci nastupujeme opět do vlaku. Tentokrát nás čeká 26 hodin jízdy. Vlastně 25, protože o cestě znovu posunujeme hodinky na Ruský čas. Ve vlaku naše pětka – Já, Cézi, Střelec, Šroubek a Lída (vodní skautka z Pardubic) máme místo v jiném vagónu, než ostatní. Ale dopadli jsme dobře, seznámili jsme se s paní z Ruska, nebo Ukrajiny, která pracuje v Hradci Králové a tak umí Rusky i česky. Povykládala nám spoustu věcí, pomohla vyplnit Ruský imigrační karty, nabídla pití, čokoládu, ... Zkrátka byla fajn. Bohužel jsem se s ní ani nestačili rozloučit. Vystupovali jsme ve 2 hodiny v noci a ona spala.

5.7.

Teď čekáme 2,5 hodiny na další přípoj. Vlak se kterým jedeme je stejný, jako ty dosavadní, jen v něm už není povlečení. Když nasedáme, tak nám Džezurnaja říkala, ať obsazujeme vlak odzadu. Byl prázdný a my nechápali proč. Když jsme se za 1,5 hodiny vzbudili, byl vlak úplně plný domorodců. Vystupujeme asi v 8 ráno v Čerkesku. Naši průvodci uplácejí prvního úředníky. Je to sice jen asi nějaký nádražák, ale tady mají funkci snad úplně všichni. Někteří vyrazili měnit peníze a ostatní hlídali

bágly. Za chvíli dorazili průvodci a řekli, že zaplatili někoho, kdo jim pomůže vyřídit povolení a ještě nás maršutkou (prostě 3 asi 9- místnými auty) odveze pod hory, kde startujeme. Vedení a batohy dáváme do 1. a oni vyráží vstříc povolením. My čekáme na ostatní a pak jedeme za nimi. V čase mezi tím jsme na tom opravdu dobře. Nemáme průvodce, batohy, pasy..... Když už jsme všichni, další dvě maršutky nás odváží k úřadu, kde se vyplňuje potvrzení. Je to zároveň u budovy soudu, což poznáváme hlavně podle sochy s váhami. Tady posedáváme, dáváme si šašlik a pivo. Před odjezdem ještě kupujem minerálku a cosi listového s pudinkem. Dobrota. A vyjíždíme. S předpisy si oni tady moc nehrajou. Pruhy se tu nevedou, předjíždí se zprava..... A to nás vezou 100km do Dombaje. Ještě jsem zapomněl zmínit, že skoro všechna auta a nákladní téměř všechny mají popraskané přední sklo. Super. Předjíždění přes plnou čáru a to i v případě, že předjíždíme nákladňák a proti nám jede další auto. Však se nějak vlezem. Konečně živí a zdraví zastavujeme u stanice lanovky. Vystupujeme a naše maršutka odjíždí. Za 15 min. po nás přijíždí druhá a jsem na tom stejně jako na nádraží. Chybí nám jen vedení, pasy a batohy. Jdeme se trochu projít. Začínáme na mostě, který už má nejlepší léta dávno za sebou. Prkna jsou prohníla a místy je vidět dolů do 15m vzdálené divoké řeky. Super. Pak jsou tu stánky a nějaký hřiště. Trochu nám vadí, že Rusi staví stylem HURÁÁÁ. Spousta rozestavěných zchátralých a škaředých budov. No, třeba se to za 10 let spraví. Pak se vracíme. Dostáváme 1hod. na prozkoumání terénu a vybrání místa, kde budeme spát. My a dalších asi 10 lidí nacházíme cestičku z písku u nějakých vrat. Po návratu se dozvídáme, že máme sraz v 9 ráno. Jdem na naše místo, stavíme stany, koupeme se, pereme. Zatím je tu krásně. Ráno dorážíme k lanovce. Zjišťujeme, že povolení bude až zítra. Buď můžeme jít bez něj, pohraničníky uplácat a „snad“ projít, nebo počkat. Nakonec raději čekáme. Jedeme lanovkou z našich 1590m do 2300m. Odtud jsme si dali pomalou procházku, bez batůžku, na lehkou. Vylezli jsme až do 3330m což je asi pro každého z nás rekord. Když ten asi ještě překonáme. Nahoře jsou krásné pohledy na hraniční hřeben Kavkazu. Pak sestupujeme dolů na lanovku. Po cestě potkáváme ještě stanici druhé lanovky, kde nás trošku překvapuje ležící velbloud a potom ještě u lanovky uvázaný medvěd. Je nám ho trochu líto, protože je uvázan tak na 1m špagátu. Ještě vidíme 2 jaky a spoustu stánků se vším možným. Sestupujeme k naší lanovce, na kterou máme za 200 rublů zpáteční lístek. Bohužel nebo možná bohudík má nějakou poruchu a tak nás posílají na vedlejší sedačkovou. Nejprve jedem po dvou a po předsednutí po jednom. Když dojedem dolů, dáváme v blízké hospůdce pivo a maroženoe (nanuk) Pak se opět odebíráme na naše místo s tím, že sraz máme ve 12 hodin. Uvidíme, jak to bude s tím povolením. Opět koupel, vaření a spát. Tentokrát ještě někteří hrajou Free sbee a hodně kecáme. Plánujeme, že si ráno přivstaneme a někam se ještě podíváme.

6.7.

A je to tu. Přivstali jsme si asi v 10.30. :O) Tak tak balíme a ještě se stihnem stavit na nákup v místním magazínu. Taky nalézáme poštu – krásnou maringotku a zde vykupujeme pohledy. A pak už hurá na sraz. Dovídáme se, že povolení bude nejdříve tak v 15 hodin. Takže další rozchod. Posíláme pohledy a jdeme na malý výlet k dvěma vodopádům. Ve tři hodiny jsme opět u lanovky. Peťa, ten pohotovější z průvodců, nás navádí do hospody, protože povolení stále ještě není. Snad ve čtyři. Dáváme pivo a jakousi polívku s masem, zeleninou a nudlemi. Člověk má v cizině ochutnat místní jídlo. Mňam. Vracíme se k lanovce a nakonec vyrážíme s tím, že Peťa počká na povolení a pak nás dožene. Rozhodli jsme se použít lanovku. Tu jednosedačkovou. Za 100 rublů na osobu jsme to ukecali, protože už jinak nejezdí. Startujeme v 17.30. Trochu jsme se báli, jak s těmi těžkými batohy na lanovce, ale nakonec to za nás vyřešila obsluha. Nejdříve jeli asi tři chlapi a pak batohy samy. Jestli nespádnou, tak to bude div. Po batozích jede zbytek lidí. Jsme nahoře. Jediná újma je na jedné brašně foťáku, který se zachytil při sundávání. A pak už vyrážíme. Hned na začátek startujeme s hůlkami, abychom si na ně zvykli. Jde se celkem v pohodě kolem řeky širokým údolím. Nic moc výška. Ale pak to přijde. Po levé straně vidíme vodopád a podél něj se vydáváme příkře vzhůru. Místy po čtyřech. Díky za každou větvičku, nebo trs trávy. Je to záhul. Asi po 1 – 2 hodinách vylezeme na zlom, kde stojí něčí stan. Odtud už celkem mírně stoupáme podél potůčku pod sedlo. Zde stavíme stany. Vyříme a po čaji jdeme spát. Je 10 hodin a v 9 ráno máme vyrážet. Takže budíka na 7 at' stihnem posnídat a zabalit.

7.7.

Budíme se, a venku prší. V osm nám průvodci řeknou, že v tomhle nemá smysl jít. Rozhodne se v 11 hodin. Jenže prší stále. Takže ležíme a čekáme. Já aspoň stihl dopsat deník. Teď je 12.15, tak uvidíme. 15.49 už jsme zase ve stanu. S malými přestávkami stále prší. Dnes už to moc nevidím. Nakonec jsme se nastěhovali k Cézimu a Jirkovi do stanu. Je tam i Lída. V pěti v jednom stanu je to fakt hustý. Ale zvládáme tak i čaj i večeři. Zpíváme, kecáme, zkoušíme nějaký infantilní hry. Ale vše je lepší, než Střelcovy lodě a slovní fotbal. :O) Znovu si vzpomínám na Lídin vtip se „Zubním kazem“. Ten musím říct v práci. Spát jdeme asi v 10 hodin s tím, že ráno vstáváme v 7 a uvidí se.

8.7.

Ráno vstáváme. V noci byla pěkná kosa. Sousedí nechali v ešusu venku trochu vody a lžičky a do rána jim to zamrzlo. Ale déšť je pryč. Tak balíme a v 9 vyrážíme do sedla. Jde se jen tak odhadem. Žádná stezka, ani značka. Super. Nahoru jsou to asi 2 hodiny. Nahoře si někteří na sněhu zkouší cepíny. To ještě moc netušíme, co nás čeká. Jsme na 2700m a čeká nás sestup na 1800m. První část je docela v pohodě. Kloužem se po sněhu k prvnímu zlomu. Ale pak to začíná. Prudký sráz, žádná cesta, mokrá tráva, potůčky, rododendrony a dlouho slibované břízky. No super. Chůze se místy zastavuje. To když na řadu přijdou techničtější úseky. Vlastně by se dalo říct, že nejlepší cesta je potokem. :O) Se dvěma krátkými úseky bez křoví sejdeme asi po dvou hodinách dolů k řece. Tady obědváme a pak se podél ní vydáváme dolů. Jdeme loukou, kde tráva místy i mě dosahuje až k ramenům. Naštěstí je tu už aspoň malý náznak pěšiny. Možná je prošlapána jen našimi „chrty“. :O) Docházíme k soutoku dvou řek, přes které se musíme dostat. Bohužel most vede jen přes jednu. Druhý je pryč. Musíme tedy podél vody k 750m vzdálenému silničnímu mostu. Snadno se řekne, ale hůř udělá. Cesta vede příkrým lesem, přes skály a podobně. Ale došli jsme. Naneštěstí nás tady chytli ochranáři a pěkně nás skasírovali. Povolení ke vstupu do parku nám nechtěl nikdo vystavit a teď nás to stálo každého 300 rublů. Holt Rusko. :O(To mi připomnělo příhodu s povolením vstupu do pohraniční oblasti. Paní ve firmě, která se těmito povoleními živí volala úředníkovi, který je vystavuje. A co že jí do telefonu řekl? „Ja addychajem.“ Tak jsme si počkali dva dny. Úředník si přeci musí odpočinout. No nic. Od mostu nás čeká už jen 4km po asfaltce k šašlikárně. No, název to je dost nepřesný. V podstatě to znamená, že kdo si donese maso, ten si může udělat šašlik. :O) Ale my si nezkazíme náladu. Dáváme pivo, někteří kávu, či panáka a průvodci obědvávají pro každého 2 placky se sýrem. V podstatě je to něco jako langoš plněnej nivou. I tak nám to nosí asi po 8 kouskách z vedlejší hospody. Mezitím se ještě někteří koupou v přímo jezírku, kde je suprová voda. A pak už jdeme kousek dál za zatačkou nacházíme pěknou louku na spaní. Vaříme, pijeme čaj, kávu a pak zalízáme. Já se Střelcem do jednoho stanu a Cézi, Jirka a Lída do druhého. Zase vykecávaj. No a já dopisuju deník a teď jdu spát. Dobrou. :O)

9.7.

Je o dva dny více a já začínám psát. Včera to fakt nešlo. :O(

Ráno v pohodě. Vstáváme, balíme, snídáme. Zbavili jsme se i odpadků, tak je to super. Po deváté vyrážíme asi 0,5km po cestě k mostu. Před ním se dáváme vlevo a stoupáme do strašně strmého krpálu. Jde se lesem, ale schody mívají menší sklon, než naše cesta. Asi po hodině se svah trochu mírní a les přechází v louku. Na rozdíl od Rumunska tu nic nepasou (asi proto, že jdeme kousek od hranic s Gruzíí) a tak tu tráva místy přerůstá i mě až nad hlavu. Jsem rád, že nejsem v kůži menších členů expedice. :O) Trávy postupně ubývá a přibývá kamenů a potoků. Nakonec dáváme přestávku na sněhovém poli. Klici s Lídou hrajou freesbee. Lád'a poprvé přichází s myšlenkou, že se možná dnes přes sedlo nedostanem. Jsou dvě odpoledne a do sedla to odhaduje tak na čtyři hodiny. A bůh ví, co bude za sedlem, kde půjde spát. Nakonec jdeme. Někteří jsou sice trochu naštvaní, ale většinou se nechce zabít celé odpoledne. Stoupáme skoro nekonečným sněhem, až se nakonec dostaneme do sedla. Odměnou je nám plechová podobizna Lenina. :O) Odtud sklouzáváme níž, kde je ledovec a tak poprvé používáme lano a sedáky. Většina v pohodě, jen první skupina ho opravdu používá, když její první člen sklouzává do průrvy. Ostatním to s klidem oznamuje slovy „Já jsem asi spadl“. Ale vše je v pohodě a my dorážíme k jezeru, kde nakonec na „téměř rovných“ plochách stavíme stany. Honza s Vaškem staví „Větrolam“ přímo na skála. :O) Jíme, vaříme čaj a jdeme naprosto vyždímaní spát. Dáváme spací rekord. Spíme ve 2800m. Na sněhu. Trochu se bojíme studeného rána.

10.7.

Ráno nás ale chvíli po vstávání mile překvapilo sluníčko, které sušilo věci a ohřívalo vzduch na kraťasy a krátkej rukáv. Paráda. Rozhodujeme se sestoupit vpravo od jezera. Je to asi 100m sněhem po dost prudkým kopci, kde nám Roman (Jeden z chrtů – mladejch kluků ze Šumperka, kteří jsou z nás asi nejrychlejší) nachystal stupy. Většina opatrně slézá po stupech, jen pár odvážlivců to sjíždí po nohách. To se ale dost nevyplatilo Lídě, která spadla a o sněh si dost ošklivě podřela zadek. :O(Od této chvíle jí Poslední Mohykán (průvodce Laďa) neřekne jinak než Hýždě. A pak už asi hodiny skáčem po kamenech. Když kameny končí a začínají zase porosty rododendronů, narážíme na první vojenskou hlídku. Klukům se samopaly je tak maximálně 20let. Jsou v pohodě. Prý nás musí odvést dolů na stanoviště, ale jinak se nechají klidně fotit. Toho využila i Lída a udělala si společnou fotku. :O) Když jsme všichni, scházíme dolů k říčce, za kterou je stanoviště pohraniční hlídky. Vojáci jdou v pohodě v kanadách po kolena vodou, my se přezouváme a brodíme. Zatímco hlídka kontroluje povolení a pasy, my obědváme. Voják se nám snaží něco vysvětlit ohledně toho, kudy máme jít, ale nakonec nás raději doprovodí. Jde se po cestě, kterou sem vozí zásoby, ale v jednom místě se musí uhnout vpravo a jít v kopci, aby se člověk vyhnul mnohým brodům. Tohle nám chtěli vysvětlit. A tady se od nás voják taky oddělil. My pokračujeme dolů do údolí. Cestou potkáváme stádo krav. Dorážíme ke skvělému starým prkenému mostu přes řeku. Tady nám jakýsi děda nabízí, že kousek odtud je salaš, kde by šlo pořídit kus sýra. My, kteří se řídíme heslem, „zkusit se má všechno“, jdeme do toho. Došlo nás tam asi 15. Ostatní čekali u batohů. Pasterci hned nalili 2 mísy něčeho, co mě připomíná kyšku, z čehož jsme všichni ochutnávali. Poté vytáhli velký bochník sýra. Dle mého odhadu mohl mít tak 5 – 7kg. Chvíli jsme uvažovali, kdo kolik vezme, až se Peťa rozhodl, že ho koupí celý a pak se podělíme. Ale oni že peníze nechcou. Když jsme se ptali na cigarety, tak že prý ani nekouří. Konečně nám došlo, že chce, abychom si ten sýr vzali zdarma. :O) my s Cézi jsme se rozhodli skočit alespoň pro čokoládu. Tak nás nakonec sýr, ze kterého se v pohodě najedlo všech 25 členů expedice přišel na 2 studentský pečeteč a jedny Hořický trubičky. :O) Navíc jsme si na Rusy spravili názor. Nejen úplatky a lejstra, ale jsou mezi nimi i ti naprosto nezištní. Super. Po této příhodě pokračujeme stále dolů, až narážíme na další stanici vojáků. Tady je vše v pohodě, protože už jsme v pohraniční oblasti a už jsme prošli jednou kontrolou. Jdeme ještě kousek údolím, které nás čeká hlavně zítra a u řeky stavíme stany. Po večeri a čaji s kávou jdou někteří ještě k ohni a já dopisuju dva dny, ať doženu skluz. To už se mi povedlo a tak půjdu spát. Dobrou noc. V 11 ještě nespím a vrací se Střelec od ohně. Prý tam bylo fajn.

11.7.

Ráno vstáváme jako obvykle v 7 a vyrážíme v 9. Až na vojáky, kteří nás posléze dohání. Asi po hodině stoupání do údolí zjišťujeme, že jdeme špatně. :O) Vracíme se asi ½ hodiny a nacházíme most, kterého si předtím nikdo nevšiml. Odtud vede zajímavá cesta do kopce lesem. Polomy.....docela krpál. Asi po hodině stoupání se na chvíli přesouváme do českého ráje. Krásná pěšinka. Ale pak přibývá kamenů a blížíme se k potoku. Tady zastavujeme na oběd. Někteří nám závidí, že i po 11 dnech máme „český chleba“. Další cesta přechází v louku. Jediný vysoký porost jsou tu bodláky, kopřivy a šťovík. To krávám ani koňům nejede. Někde mezi stádem koní a stádem krav jsme si dali další pauzu. A stálo to za to. Nejen kvůli tomu, že trvala asi ¾ hodiny, ale hlavně kvůli koupání. Začal to Jirka, který to vzal komplet na Adama. Vyloženě si to užíval. Vylezl na druhý břeh a zařval. „Necháme tu hadry a budeme svobodní!“ Načež Cézi prohlásil „Asi na něj moc svítilo sluníčko.“ Ale pak nás strhnul a šli jsme si zaplavat. Nechali jsme se unášet proudem asi 20m. Voda tak 6°C ale super. Nakonec jsme jeli já, Cézi, Jirka, Lída a Brácha. (skaut, který se jmenuje Michal) Když oschneme, tak vyrážíme na další cestu. Ale asi jsme ji mohli ještě trochu rozdělit. Ale na konci už zase spíme, tak je to dobrý. Jen Vojáci a Gottwaldovi doráží až tak 1,5 hodiny po nás. Poslední stoupák byl fakt síla. Šplhali jsme travnatým svahem skoro kolmo vzhůru. Nahoře máme super místo. Na stany jsou tu sice jen více či méně rovné placy, ale jinak super výhled na obě strany. Jsou tu i takové šikovné písčité tůňky v potůčku a tak se opět koupeme. Jsme dost v pohodě, což ještě doplňujeme opravdovou hostinou. Začínáme rýží se sojovým masem a cibulkou. Asi 20 min poté dáváme litr pudinku s rozinkami a já, Střelec a Jirka se ještě dojídáme čínskou polívkou. Končíme čajíkem a oplatkem. No prostě si žerem. (Tím taky pěkně dožíráme Láďu. :O) A pak ještě kecáme, fotíme západ slunce a pak už zalézt a spát. Já teda ještě

dopisují deník a pak už chr..... Jo, Střelec s Lídou jdou spát ven. :O) Tma tmoucí a Střelec už zalízá do stanu. Jednak má mokrej spacák a jednak ho prý kouše nějaká havěť.

12.7.

Ráno vstáváme opět v sedm. Lída venku taky není. Jak zjišťuju později, nastěhovala se k našim Jirkům. :O) V devět hodin vyrážíme. Teda zase až na „vojáky“. Nevím, asi mají moc věcí. :O) Stoupáme do sedla, ke kterému to máme ještě asi 600 výškových metrů. Někteří se to rozhodli dát naráz a tak čekali až na sedle. Ostatní si přestávky dávají a tak rozdíl mezi prvními a posledními je tak 1-2 hodiny. Cestou jdeme nejprve po šutrech, pak po sněhu. Když mi jednou ujela noha, měl jsem fakt strach. Ale zvládl jsem to. Po odpočinku naše skautská skupina ještě prozkoumává skalky napravo a z nich pozorovali v mracích se tyčící Elbrus. Poté sestupujeme dolů. Nejprve šutry a pak sněh. Při přechodu mezi tím si Olda shodil na nohu kámen a dočkal se pěkného sešití od našeho doktora Martina. Pak už se přes další sněh a trávu dostáváme na zlom svahu, kde se před námi otevírá nádherný údolí. Už po několikáté na této akci mluvíme o kýči. Široké, rovné údolí s několika potůčky, různě se klikatícími v dálce se pasou krávy a koně, kolem skály, prostě krása. Sestup už tak skvělejší není. Příkře se svažující travnatý svah. Ale nakonec jsme všichni zdraví dole. Lad'a jde ještě skecnout se skupinou čechů, který jsme viděli dole a ptá se jich, jak to vypadá v „Alplágru“. Dozvídáme se, že jídlo se tam asi nepořídí, je tam málo místa a ještě se platí za stany. Nakonec se rozhodujeme přespat tady. A dobře děláme. Stany stavíme na paloučku pod skálou, u řeky, od honáka kupujeme mlíko a sýr, popíjeme, jíme, no, ... pohádka. Večer jdeme spát, vykecáváme, píšeme deník. Uvidíme se zítra. Dobrou noc.

13.7.

Ráno vstáváme jako obvykle. Nikdo si ze začátku ani neuvědomuje, že je pátek 13. No, uvidíme. Odcházíme dolů až se dostaneme do Alplágru. Dáváme pivo, kupujeme zásoby (čokoládu, chleba, džus, ...) A Lad'a shání maršutku – pěknou nákladňáček. Do středu hážem batohy, lidi na sedačky a zbytek lidí ještě na batohy. A pak to začalo. Já, protože jsem úplně debil, dávám si peněženku raději do přední kapsy, z které ji posléze taky ztrácím. (občanka, pojištění, asi 4000,-, platební karta....) Další škodou je mačkou proražená nafukovací karimatka. Asi po 2 hodinách dost zajímavé cesty auto chcíplo. Řidič vysedá, sklápí kabinu, dolívá vodu a nic. Nakonec to rozjízdí na zpátečku. Nasedáme a jedeme dál. To se cestou opakuje asi 4x. nakonec vysedáme v dalším údolí plném syslů. Fotíme a bavíme se. Sundáváme bágly a ve 3 hodiny obědváme. Ve čtyři vyrážíme vzhůru do údolí a pak uhybáme vlevo. Docela stoupák, ale jde se traverzami. Poté následuje už pěkný chodník a asi po hodině to balíme, stavíme stany, vaříme.... Pet'a slaví narozeniny. Nalívá kávu, džus, vodku. Kecáme a plánujeme zítřek. Kdo s kým půjde na laně, teorie navázání, zkoušíme uzly. Poté ještě kontrolujeme mačky. Střelíkovi se bohužel jedna zlomila. Problém. Ale zvládl to. Povolil, posunul, uvázal drátem. Snad to vydrží. No, pátek 13. Ještě neskončil, tak uvidíme. Večer tu kousek od nás padají šutry, tak třeba na nás nic nepadne. Dobrou noc.

14.7.

Čtrnáctého – sobota – normální datum. Ale jak zjistíme později, bude snad ještě horší, než pátek 13. :O(Ráno vstáváme jako obvykle a vyrážíme v devět. Jdeme kolem Rusů, kteří teprve balí. Na sedlo docházíme asi za 2-3 hodiny. Zase je tu nějaký památníček a dokonce věnec. Michal si tu dokonce nalézá i kousek vrtulníku, který je vidět rozmlácený na protějším svahu. Vidíme před sebou svůj další postup. Ledovec. Převlíkáme se, bereme úvazky a lana. Navázání pomalu vyrážíme. Ze začátku je to úplná sranda, ale když míjíme malé ledovcové jezírko, začínají přibývat trhliny, které překračujeme. Nikdo by tam asi nechtěl spadnout. Je teplo, a tak je ledovec pěkně natáje a čvachtá nám v botách. Místy tečou potoky, do kterých člověk zapadne skoro po kolena. :O(Chtěli jsme zamířit k střední stanici lanovky, ale je tam moc puklin, tak raději volíme cestu vpravo dolů. Naš tým zkouší, jestli by to šlo podél ledovce přímo do údolí. Když obouváme mačky, našťestí nás volají ostatní, že našli lepší cestu. Jo, ještě jsem zapomněl, že si Vašek při převlékání zapomněl torbičku s pasem a penězi na sedle. Naštěstí nás dohnali Rusové, kteří mu ji vzali. Zpátky by to byly tak 3-4 hodiny. Zpět k naší cestě. Stupáme do malého sedla a odtud míříme dolů. Je mlha – prší. Gottwaldovi se od nás trhájí, staví stan, vaří kafe. My sestupujeme. Chceme se taky rozdělit a to na ty rychlé, kteří se pokusí dojít až

do Elbrusu do kempu a pomalejší, kteří ještě po cestě přespí. Jdeme ale špatnou cestou, sejdem do údolí, kde nám v cestě stojí 2 řeky. Chvilí zkoumáme, jak je překročit a nakonec stavíme stany. Naráz koukáme do vody a voda plaví batoh. Nejde zachytit a všichni doufáme, že za ním nepoplave člověk. Neměli bychom mu jak pomoci. Za chvíli se na druhém břehu objeví člověk a mává na nás, abychom mu pomohli. Poznáváme v něm Michala z chrtů. Oni se oddělili, že půjdou rychleji a Roman s Vojtou půjdou rovnou na Dobrus. Michal s Matějem měli jít dolů. Takže to byl Michalův batoh. Je teď s Matějem na druhé straně, nemají stan, jen jeden spacák, jsou mokří. Po ¾ hodině snahy dostat je k nám se je snažíme přesvědčit, aby šli dál a došli do vesnice. Necudou, ale když na ně Cézi zařve, konečně odchází. My jdeme mokří a unavení spát. Večer vaříme polívku a čaj, ale z vody, která má barvu bílé kávy.

15.7. Kemp Elbrus

Další den vstáváme, balíme a odcházíme asi v 10. Zkoušíme najít cestu k další části řeky. Ale ta se stejně nedá přejít. Nakonec budeme muset po ledovci. Z počátku to vypadá dost hrozně, ale nakonec je to celkem procházka. Cesta dolů vede kolem řeky. Marně koukáme, jestli někde neuvízl ten Michalův batoh. Jdeme kolem krásného vodopádu. Docházíme k hlídce vojáků a čekáme na Peťu s povolením. Pak se přesunujeme ke spodní stanici lanovky a najímáme maršutku, která nás doveze do kempu. Řidič si řekne o 3500 rublů, což se nám zdá moc. Ještě se porozhlédnem, říkáme a naráz jsme na krásných 1500 rublech. :O) Jedeme na dvakrát a dojíždíme do kempu u Osmana. Stavíme stany, rozvěšujeme mokré věci. Pak jdem něco sníst a vypít. :O) Já to trochu přehnal. Asi nezvládám to pivo s 8% alkoholu. Večer ještě dáváme saunu. Já jen jedno kolo :O(a musím jít spát. Zítra už asi jen nealko.

16.7.

Ráno vstáváme a sušíme. Po poradě v 9 hodin odcházíme do obchodu. Nákup nám trval dost dlouho a chudáci vojáci si místo pudinku odnesli instantní kaši. Nikdo nedokázal vysvětlit pudink. :O) Celý den prší. Drobně, ale přece. Ve tři hodiny jdeme do místního muzea. Super exponáty. :O) Jinak celý den sušíme. V místnosti, kde můžeme mít věci, sauně, na pokojích, kde se někteří ubytovali. Nakonec si najímáme pokoj taky. Dvoulůžkový. Bydlíme tam čtyři :O) ale věci tam má 6 lidí (ebo 5?) Je tam pěkný binec. Ale musíme usušit. Zítra zkusíme vyrazit na Elbrus. Zatím končím, jdu ještě otočit boty a hurá na pokoj. Je tu sice dost těsno, vzhledem ke všem sušeným věcem, ale zase je tu klasickým záchod. :O)

17.7. Pastuchovy skály

Ráno vyrážíme doplnit zásoby do místního magazínu a s Cézim ještě na poštu pro pohledy. Vypadá to tu, že budou malovat. Jedna paní sundává ze stěny nějaký obraz. Ale zase mají v rohu internet. Pohledy nevidíme, zato vidíme těstoviny, olej a spoustu dalších věcí. Když se Cézi zeptal, tak paní donesla asi 15 pohledů 3 druhů se slovy: „To jsou poslední.“ Asi pošty v Rusku s pohledy končí. :O) Balíme a v 10 a v 11 odjíždíme nadvakrát maršutkou k lanovce. Výjimečně jede řidič docela slušně. :O) Kupujeme lístek na obě lanovky za 160 rublů. Každá lanovka má dvě kabinky jezdící proti sobě. Vleze se do ní tak 20-30 lidí. Jen lídě je trošku šoufl, když sebou lanovka háže na sloupech. Vidíme cestu pod sebou a ani nás nemrzí, že jsme se rozhodli pro lanovku. Jednak šlo o čas a jednak jsme si tu výšku během přechodu vyšli několikrát a s hezcí kulisou. Z lanovky odcházíme asi hodinu cesty na [Prjút Adinacati], kde se většina ubytuje v chatce (stavební buňka plná postelí) a my a Peť a s Lukášem stavíme stany. V 16.30 odcházíme na aklimatizační vycházku na Pastuchovky. Je to asi 1,5 – 2 hodiny daleko a asi 4-500m vysoko. Protože tu ale hodně fouká, vzdáváme to a vracíme se těsně před nimi. Ale převýšení jsme dali. Večer vaříme čaj do termosek, večeri a jdeme spát. Spíme po třech s věcmi, tak je to těsno. (a to si ještě do spacáku dávám kalhoty, mikinu, ponožky, rukavice, tričko, čepici a boty, ať mi co nejvíc vyschnou.) Uléháme asi o půl osmé.

18.7. Vrchol

Vstáváme a oblékáme se. Je pěkná kosa. Ve vedlejším stanu zaspali a navíc se rozhodují ještě vařit. Já vyrážím ve dvě hodiny ještě s Oldou. Něco po nás Štřela. Zima je dost velká a tak mám na sobě

v podstatě všechno, co mám. Po cestě mě všichni předchází, ale není kam spěchat. Jsou krásné hvězdy, tu a tam čelovka a občas projede rolba, která veze další turisty na Pastuchovky. Cestou zastavuju a dávám čaj. Jednak pítí prý snižuje nemoc z nadmořské výšky a navíc se zahřeju. Snídám jablko. Vůbec není hlad. Jdem dál. Od Pastuchovek přichází hrozný stoupání. Cik – cak pořád nahoru až pod pravý vrchol Elbrusu. Tady už začíná svítat a v pravo za námi je vidět krásnou bouřku. Jsme dávno nad mraky a tak vidíme jen světlo z blesků. Krása. Ale pořád je zima a těsně před dlouhým traverzem potkávám na zpáteční cestě Jiříka. Má zmrzlý nohy a ruce a nechce mít omrzliny, tak jde zpět. Tou dobou ještě nevím, že už se otočil i Sřelec. Já už toho mám plný zuby, ale nechci se vzdát. Mrznou mi nohy a hlavně ukazovák levé ruky, který mi lehce namrzl v zimě a od té doby se špatně prokrvuje. Jenže nejsem tak rozumným, jako Jirka a tak jdu dál. Těsně před dlouhým traverzem čekám na sluníčko a chvíli se zkouším zahřát. Ruce rozmrzaj, až na ukazovák a nohy po prohýbání aspoň cítím. :O) Vyrážím. Snažím se jít co nejrychleji. V sedle bude zase sluníčko. Cestou potkávám Lídu. Taky nezvládla zimu. Nohy už skoro necítí. Jdu dál a docházím do sedla. Dávám pauzu s Martinou a Martinem (doktorem). Sluníčko hřeje a my rozmrzáme. Máme před sebou tak 2 hodiny výstupu. Sem jsme šli šest hodin. Jíme hrozinky a pijeme ledovou tříšť. Pak už se dávám prudkým svahem nahoru. Cestou potkávám Céziho a Oldu. Ti už jsou z vrcholu. V půlce kopce bych asi poprvé použil mačky. Ale zvládám to i bez nich. Dostávám se na planinu před vrcholem. Začíná mírně foukat. Cestou potkávám Zuzku a někde mívám Peťu. Těsně pod vrcholem se mívám s vojákem Martinem. Když stoupám asi poslední metr a půl na vrchol, zaplavuje mě naprostý pocit štěstí. Málem se mi ženou slzy do očí. Jsem tu. Zvládl jsem to. Je vidět všude kolem. Hory, mraky.... Krása. Ale fouká, tak se nechám jednou vyfotit a jdu dolů. Potkávám Martina s Martinou a Bráchu (michala). Bára to taky otočila kvůli zimě. Cesta dolů byla hrozná. V půlce Prudkého kopce mi začaly ujíždět nohy a tak narychlo nasazuju mačky. Pod kopcem je zase sundávám. Nohy se mi pletou a jsem naprosto vyčerpan. Ještě jsem zapomněl, že cestou potkávám ještě Honzu a když se vracím, tak asi 50m výškových před koncem i Vaška. Scházení dolů je hrozný, několikrát padám a jsem fakt hotovej. Když docházím ke stanům, všichni tleskaj, ale to stejně nepřebije ten pocit z vrcholu. :O) Chvíli nabírám dech a pak balíme a odcházíme na lanovku. Nějaký vyřídíček z nás vytáhne 200 rublů na osobu. Prý zavazadla a tak. Sem to bylo 160. Ale nic jiného nám nezbyvá. Dále berem maršutku za 50 na osobu a dojíždíme do kempu. Stavíme stany a jdeme se najíst do šašlikárny. Je asi 3km daleko a nám se to zdá jako věčnost. Já si dal kuřecí šašlik a boršč. (Ten byl vynikající) Obsluha fajn, jídlo taky, pítí si bereme venku v chladáku sami a hlásíme až při placení. Po návratu jdeme ještě na pohár k Osmanovi. Pak hrajeme venku na kytaru a kecáme s Vaškem. Pak už jen horká sprcha a jdeme spát.

19.7.

Ráno vstáváme, snídáme a jdeme do obchodu. K obědu máme polívku. Celkově se flákáme. V 18.30 nás Osman odváží maršutkou do Piatigorsku. Máme v plánu překonat noc ve městě. Cestou míváme několik stád krav, mezi kterými kličkujeme a taky kus spadený cesty, kterou odplavila voda večer, co nás odřízla voda v horách. Do města přijíždíme ve 22 hodin a nakonec se všichni ubytováváme v hotelu. Je to hotel na stadionu v tribuně a Osman nám ukecal cenu 200,- rublů na osobu. Z venku je hotel krásně spraveném, uvnitř chodba i schodiště, ale když vylezem nahoru, vidíme starou oprýskanou chodbu, kde světla na drátech visí ze stropu. Dveře jsou nové a v pokojích je zase útulno. Záchody a sprchy – luxus. Navíc přímo z chodby můžem jít na tribunu. Po ubytování jdeme do města. Hledáme centrum. Nakonec nacházíme hlavní třídu, plnou hospod, posezení, automatů a jiné zábavy. V nonstop kupujeme něco k pití a jdem se procházet. Potkáváme i Laďu a Gotvadovy, kteří šli na kafe. Našli jsme i krásný květinový kalendář. Podle našeho odhadu tam musí každý den přesazovat kytky do správného data. Pak už jsme se začali vracet. V 1 hodinu jsme si ještě snědli u prázdného stolku chleba s máslem a sýrem a pak už jen přes lunapark domů a spát.

20.7.

Ráno vstáváme v 7. Dáváme si batohy do jednoho pokoje a vyrážíme na trh. Cestou kupujeme na snídání vynikající koláčky. Na trhu mají vážně všechno. Je to z části bleší trh s různou veteší, je tu zelenina, ovoce, maso, pečivo, zvířata, vodka, med, domácí potřeby, náradí, železářství, elektro, hračky, koření, ... Prostě vše. Nakupujem dárky domů. Já vodku, pivo, bonbóny a pro mamku

cigarety, aby věděla, co jsem taky zkoušel. Bez filtru za 4 rubly. (asi za 3,20 Kč.) :O) Mě se ještě líbilo sušený ovoce. Měli ho tu asi tak 50 druhů. Super. Jenže nemám prachy. (blbá peněženka). Pak se kolem sochy Lenina vracíme. Necháváme se tu vyfotit. První Rus, který nás fotí, asi nepochopil, že když skupina lidí stojí u Lenina, že chce vyfotit i s tou sochou a proto nás vyfotil jen s půlkou sochy. Druhý mladík už to zvládl. Pak už jen nakupujem jídlo do vlaku, berem v hotelu batohy a jdeme na nádraží. Tady už je většina ostatních, kteří přijeli až dnes. Čekáme na vlak a za pití a jídlo utrácíme poslední drobný. Je hrozný vedro. To bude cesta. Ve vlaku je fakt horko. Kecáme, hrajem na kytaru. Spát jdeme skoro v 11. V noci nás budí několikrát celníci. Jsme na Ukrajině. Znovu usínám.

21.7.

Ráno dopisuju deník. :O) Ve vlaku se to docela vleče. Aspoň už není dopoledne takový vedro ve vlaku. V Kyjevě máme být asi v 16 hodin Ukrajinského času. Ale máme zpoždění. Naštěstí ho doháníme. :O) Nakonec přijíždíme do Kyjeva asi o 15 minut později. Tady doplňujeme zásoby, hlavně pití a máme asi 2 hodiny na přestup. Docela mě štvě ochranka, která tu trochu buzeruje lidi, kteří čekají na vlak. Ale asi to maj v popisu práce. O ¾ na 6 jdeme na nástupiště. Snažím se jít vepředu, abychom stihli nějakou šestku a byli pohromadě. Samozřejmě s mým štěstím vybírám jednu, kde nakonec jedno místo není naše a navíc nejde otevřít okno, protože je to únikový východ. Jsem na sebe dost naštvaném. Ale místo jsme nakonec vyměnili a někoho poslali spát dozadu. Byl sám a tak mu to nevadilo. Jediným problémem tak bylo vedro. Tak dlouho jsem v sauně ještě nebyl. :O) Džezurnyj po nás chce 10 hřiven za povlečení (asi 50,- Kč.) jednak nemáme hřivny a jednak to odmítáme zaplatit. Jejich věc, že budou mít propoceny sedačky. Nakonec prádlo rozdává zdarma. Ten chuligán to na nás jen zkoušel. Mohl mít vyděláno bokem pěkných 500 hřiven. Hrajem karty, na kytaru, prostě se snažíme ukrátit čas. Na kytaru přišel zahrát i Brácha a mělo to zase jinou třídu. :O) Super. Asi mezi 10 a 11 jdeme spát. V noci nás aspoň nebudí pohraničníci.

22.7.

Tímto vlakem příští den dorážíme až na hranice. Čekáme na odbavení na nádraží a krátíme si čas Freesbeečkem. Nakonec se na nás dostane. Trvá to sice asi hodinu a máme docela zpoždění, ale už si to pomalu šineme na Slovensko. Cestou nás ještě obchází slovenští celníci a ptají se, zda máme k proclení nějaký cigarety, nebo alkohol. Nikdo nic a tak nás nechají být. Konečně jsme v Čierne nad Tisou. Tady už čeká náš autobus i s řidičem a my se „nalodujeme“ a míříme domů. Čím více se blížíme k hranicím, tím je nálada lepší, když už jsme všichni dost utahaní. Na hranicích na nás jen mávnou. Takhle by to mohlo probíhat i jindy. To by byla cesta. :O) Ale takhle to nefunguje. Do Olomouce dorážíme kolem 22 hodiny. Já, Cézi, Střelec, Lída a Jirka jdeme ještě na pivo k Naftařovi. Střelcovi naproti přišla ještě Juanka a Komár a jdou s námi sednout i dva „pobytaři“. Domů dorážím po dvou pivech asi o půl 1 v noci. Ještě chvíli vykecávám s našima a vyřizuju poštu. A po Ztracených hurá spát.

Citáty

Na tomto místě je potřeba zmínit některé ze zajímavých výroků, které naší cestu provázely. :O)

- Vašek – „*Pažálsta igelit pytlík*“ (Snažil se koupit igelitovou tašku k nákupu.)
- Lad'a – „*Ten Čurák addychájet a my tady jako čuráci čekáme dva dny.*“ (Při vyřizování povolení ke vstupu do pohraniční oblasti v Dombaji.)
- Pet'a – „*Zážitek nemusí být pozitivní, stačí, když je silný.*“
- Lad'a – „*To je zvláštní údolí. Tečou tu dva vodopády. Jmenujou se Pizd'ušny vadapad adin a Pizdušny vadapad dva.*“ (Snažil se zamluvit když u nás už podruhé „žebral“ o cukr.)
- Lída x Olda – „*Taky vás koušou komáři?*“ (Lída) „*Ne, my máme hustý vlasy.*“ (Olda) :O)
- Střelec – „*Vy mě stejně nepanimájetě.*“ (Obsluhující paní v šašlikárně)
- Olda – „*Cesta byla místy v pohodě.*“ (Po cestě maršutkou z Čerkesku do Bombaje)
- Jirka x Cézi - „*Necháme tu hadry a budeme svobodní!*“ Načež Cézi prohlásil „*Asi na něj moc svítlo sluníčko.*“